

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apollinis Judicium politicum in Monteparnasso Contra Monarchiae sectatores

Boccalini, Traiano

Messinae, 1671

Nova Adiecto Ad Lapidem Lydivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13233

206) (203) (206)

NOVA ADIECTIO

AD

LAPIDEM
LYDIUM.

*Decisio instituta in Parnasso de excell-
lentia Romæ, & Nea-
polis.*

COMPARATIO.

Libretto perscriptum est, die XVII.
hujus mensis sub porticu serenif-
simarum Musarum aliquibus poe-
tis differentibus de comparatione Ro-
mæ & Neapolis; Ludovicum Tansil-
lum temere & inconsiderate dixisse, sub-
urbia Neapolis esse majora universa Ro-
ma. Cui petulanti mendacio regeffisse H.
Carum Tansillo, esse id mendaciū Poeti-
cum.

VA

cum. Quoniam vero viri insignes nobilissimæ Parthenopes ejusmodi sibi infictam injuriam graviter tulissent, impetum in Carum fecisse, quem continuo ab suæ nationis poëtis, eodemque Marchionatu natis esse adjutum. Jamque ab una & altera parte occupari animos in prohibito carminum genere, inque pangendis versibus punctim ea simque vulnerantibus, quibus acre iniretur certamen.

Ubi rumor ad Apollinis aures pervenit, mox illuc Mutium Justinopolitanum misit, qui sedavit tumultum, & utriusque exegit, ut promitterent, neutram partem alteri incommodaturam. Et quoniam literati antehac ob similes causas ad arma devenissent, ac turbas concivissent maximas; ut imposterum quisque sciret, quomodo credere, & loqui, de nobilissimis illis duabus civitatibus debeat; jussit in Rota primo quoque tempore hac de materia disputari, ac omnem controversiam decidi.

decidi. Postquam itaque aliquoties ab utrisque partibus res ad Rotam fuisset delata, tandem hæc promulgata fuit sententia

Coram Rev. patre domino Cino.

DIE X. MAII. MDCCXI.

Domini unanimes decreverunt; Neapolim propter majestatem urbis debere semper cedere Romæ; & Romam Neapoli ob delicias situs. Romam item confiteri oportere Neapoli esse plures gentes; ac Neapolim extra omnem controversiam ponere debere, Romam inhabitari à majori hominum numero. Ingeniis & vinis Neapolitanis opus esse, ut vehantur Romam, quo consequantur perfectionem illa in aula, & ut magis sapiant palato virorum magnorum. Romanos vero ea in parte perfectiores, utpote etiamsi nunquam peregrinati fuerint, verissime possint dicere, se orbem universum peragrasse. Neapolim inter totius orbis civitates primas obtinere

in

in equis domandis ; Romam in hominibus astutioribus reddendis. Neapoli reperiri plures equites , Romæ plures sacri ordinis. Inter Romanos nobiles illos tantummodo titulum equitis mereri, qui signum in pallio gestent. At vero nullo discrimine omnes istos dominos Neapolitanæ ditionis , utcunque pallium nulla differat nota, esse equites nuncupandos ; cum satis illos dignos tam honorifico reddat titulo ingens illa crux, quam Hispani illis in carne nuda imprimerent.

Dissertatio Nobilis cujusdam Itali de actibus & consiliis Catholici Hispanorum Regis.

SI Italia , sicuti possit , vellet diligenter considerare , qualis sit pax illa , ob quam adeo se extollat ; certe facile perciperet , debere se tanto magis dolere ob otium adeo venenosum, quo penitus consumeretur , quanto forte

forte amplius in excidiis , apertaque belli alterius flamma, misereatur damna amicorum , & exempla , argumentaque sibi formet ex tantis periculis , quæ sibi immineant. Videt incontaminatam fidem catholicam in suo populo vigere. Videt, principes, filiosque suos frui terris suis in tranquilla possessione , pia subditorum suorum obedientia , summa divitiarum prolesque felicitate. Sine dubio hæc constitutio, & e mentita species, est illi pro maximo solatio. Cæterum, quoniam tanquam robustum & solidum corpus, quod facillime resistat interiori corruptioni , hæc vegeta terra non per sentiscit, aut forsitan non curat, has sibi strui insidias, scelestissimasque fraudes, quibus inimici ejus illam sibi subjicere student: exinde provenit, ut pax Religionis, imperiique, forte sit tam anceps miserabilisque, quam ullius terræ aut regni, quod hoc tempore adfligat impietas hæresis, aut belli sævitia.

Catho-

Catholicus sum (gratia Dei) & Italus, nec
 possum cogitando assequi, quomodo aliquā
 praesentium experientiam consecutus, hac
 calamitate me extricare possim cum amicis,
 ac fratribus meis; à quibus desidero dun-
 taxat, & expeto, ne graventur attendere, &
 benigna patientia legere hanc dissertationem
 meam. Nec enim dubito, quin relaturi sint
 deinceps hunc fructum hocque universum
 beneficium, quod mihi verè & sincere pro-
 posui.

Ex hujus temporis statu in Galliis, com-
 mode, absque ut aliunde petatur, elucet mo-
 ritum, quod expeto, ut nostrae Italiae sic fa-
 lubre, scinditur illud regnum, ut neminem
 fugit, intestino, eoque saevissimo bello; imo
 quo gravius non aliud finis perpeffi. Om-
 nium factionum machinator, sub emen-
 ditio religionis titulo, penitus oscultatur
 Rex Hispaniae: sic ut, quemadmodum
 ante plurimos annos pecunia, & proluxa hu-
 manitate, tacite concitavit, alueratque dis-
 cordias, favens principibus, & civitatibus se-
 ditiosis Regni hujus: ita nunc exercitu lecto,
 omnique apparatu bellico, non aperte dur-
 taxat tentet Regem expellere legitimum, &
 spoliare omnem ejus familiam; sed sub titulis
 emendicatis, ficulneis argumētis & praetexti-
 bus absurdissimis, sibi à consanguineis suis vin-
 dicet,

dicet maximā ejus partem, & tandem etiam
 decipiendo, qui sibi commendati sunt, per-
 dendo inimicos, regnum illud absorbere &
 sese solum regem & arbitrium in hoc mundo
 constituere laboret. Si itaque hic potentissi-
 mus Rex, cum possideat nihil, præter invete-
 ratam quandam, & hæreditariam inimicitia
 causam; potuerit arma, & consilia sua sic
 producere, ut desiderantur à populo hoc; &
 ausus fuerit sibi persuadere, se posse contra le-
 ges consuetudines, & veram constitutionem
 nobilissimi hujus Regni, mutare Regem pro-
 lubitu, ac subjicere tandem suo arbitrio & in-
 perio Regem Regnumque, quod jure, tam
 ob merita, quam ob vires proprias, & ipsius &
 cæterorum quoque Christianorum regna
 præcedat: quid Italia de se fore judicet in
 hac publica & aperta ambitione dominandi
 subigendique terram universam? Quid ei
 sperandum est ab illo, qui possideat Italia
 majorem & floridiorē partem? Nunquid
 credat, nolle illum universam ad se pertrahe-
 re? neque esse comprehensam in descriptione
 Monarchiæ ejus? Has præsumptiones, hunc
 timorem, hocque periculum omnino præ-
 me fero; præcipue cum nemo sit mortalium,
 qui non magna quasi proluvie sentiat se rapi
 & præcipitari in barathrū crudelissimæ Hi-
 spanorū tyrannidis. Occasio, utilitas, & glo-
 ria,

ria, incitamenta sunt potentissima ad omnes conatus. Et qui ad nihil non honesto vocamur prætextu, stupore nihilominus omnium, aliquantum conamur nos evadere, & necessario eniti, seu fraude, seu violentia ad eam rem usi, nunc cum hoc, nunc cum altero, pro opportuna occasione, & prudentia ministri.

Rex Hispaniæ si pedem figere possit in reliquis etiam terris, non vero illis duntaxat, quas in Italia hæreditario possidet jure: dubium non est, quin id utile, commodum, & honorificum duceret. Cæterum cum nullam rationem habeat detegendi desiderium suum, & aperiendi animum de invadendis quæcunque nec dum possideat: sibi ipse ambitionis imponit necessitatem; confidit potentia, fraudibus; sperat, ac credulus est: stat forsitan in procinctu ad subigendos cunctos, ac trophæa gloriæ suæ ponenda ex insipienti sapientia, stultoque principum nostrorum timore.

Gemina hodie potestas est in Italia, spiritualis, & civilis: contra utramque, cum probe sciat vim apertam non minus esse vanam, quam à ratione longissime remotam, usus est, utiturque mirabiliter fraudibus, & insidiis, non tantum ad propulsandam illam, sed etiam ad potiundum illa. In spirituali nemo est, qui non dicat, confiteaturque, Regem

Hispa-

Hispa
possi
pend
item
fisse
prin
is C
mula
sibi
pis,
Pon
relic
bris
re n
appl
non
adip
& e
mis
min
rea
cho
tate
opp
em
roc
in
xif
&

Hispaniæ tantum profecisse, ut jam Papam
 possit creare, ac idcirco aulam Romanam de-
 pendere maxime ex autoritate ejus. Illam
 item postquam hoc consecutus esset, assum-
 sisse randam (de quo ambigit nemo) titulum
 principis Catholici, protectoris, & defen-
 sis Christi Ecclesiæ; illi ac alteri antistiti, si-
 mulata charitate donare varios redditus, ut
 sibi potestatem servent in eligendis Episco-
 pis, nec non Cardinalibus, atque ita omnes
 Pontificum amicos obnoxios sibi reddere,
 reliquosque Reip. fructus invadere, illece-
 bris avaritiæ, & ambitionis impulsu. Ex hac
 re non tantum ab universis gloriam, &
 applausum consequi, quo præcipue studeat
 nomini suo servando inter mortales: sed etiã
 adipisci obsequentem aliquam simoniacum,
 & obstinatam ex hominibus lucri avidissi-
 mis, à quo possit qualibet occasione cuncta
 ministeria servitiæque expectare. Ac propte-
 rea videmus aliquam Religiosorum mona-
 chorum numerum, qui jactent se esse excita-
 tatos divinitus, ut se hæresi hujus temporis
 opponant, in servire moribus ac conatibus
 ementitæ religionis Catholici hujus Nim-
 rodus. Primum ditabant se involando
 in maximos redditus; quibus ubi extru-
 xissent templa & Monasteria pompatica,
 & populum innumerabilibus suis arti-
 ficiis

ficiis sub sanctimonix velo convocassent, spiri-
 ritualem exercere tyrannidem in animam,
 corpus, & omnes facultates. Hi cum in Po-
 loniam, Germaniam, Angliam, Portugallia,
 Galliam influxissent, ut fervirent Deo, diu
 noctuque multo fidelius operam navabant
 Hispanix Regi, cura sibi commissa sobolis
 Regix, Imperii, pacis, belli, confœderatio-
 num, defectionum, proditionum, conjugii,
 rerumque aliarum, ac negotiorum civilium:
 expiscando primum ex confessionibus, & fa-
 miliari conversatione liberorum, & femina-
 rum omnia civitatum & Regionum arcana;
 insinuantes illis quicquid ex usu rerum Hi-
 spanarum fore judicarent. Isti igitur alii-
 que ejus sectæ infiniti, Romæ, per Italiam
 omnem, & quocunque Christiana Resp. ex-
 tenditur, tantam sibi autoritatem peperere,
 ut non minus timeantur, quam colantur. Ac
 licet in Neapolitano Regno, seudo sedis Apo-
 stolicæ, peculiariter ministri Regii videan-
 tur vim manusque sceleratas jurisdictioni Ec-
 clesiasticæ intulisse, innumeraque insolenter
 parrasse in sacerdotes ac antistites, & (quod
 Romæ nuper intelleximus) Legati Hispanici
 sint comminati Pontifici Sixto Quinto, se
 non præstituros illi obedientiam, dum Ejus
 Sanctitas est in detegendis fraudibus, quibus
 se occuparint in negotiis Gallicis: tacet ni-
 bilominus

hilominus Pontifex, & hancillorum scelestā
 tolerat impietatem, in aliis damnatam publi-
 citus, ut merebatur, & severissime castigatā.
 Ceterum reperiuntur, qui hoc excusent, ac
 defendant, & potius quam Regem Hispano-
 rum accusent hypocrisios, & temere invasæ
 autoritatis Apostolicæ, dicere malint Ponti-
 ficem hunc esse hæreticum, & fanaticum.

In civili porro regimine, quis non vider,
 ac intelligit, quid hactenus egerint ac nun-
 quam non agant vulpes hæ Hispanicæ ac Ca-
 tholicæ. En amplo quodam conjugio ali-
 quem Italiæ principem in bello implicatum
 gravissimo. Optimum, quod exinde poterit
 sperare, erit, ut aliquando se ipsum suas-
 que resignet terras Regi Hispaniarum; ut
 jungat illum cum Mediolanensi imperio,
 & dilatet sic potentiam ejus in Italia; quod
 ab imperatore ejus parente adeo exoptatum
 ac desideratum sit. En stipendia, & ut in lon-
 ginquum sibi provideat inescando titulis, sed
 spe vanissima. En discordias studiose semina-
 tas, & nutritas, inter principes & vasallos,
 atque inter nobilitatem & plebem. Suffraga-
 tur plebi contra nobiles, ut capter auram po-
 pularem. En titulos Aurei velleris, aliasque
 dignitates egregias, quibus donet nobiles, ut
 hoc dolo illos in servitutem illiciat, & ma-
 gnis sumptibus consumat. En factorem per-
 duellium

duellium, extorriumque, & qui vindicet sibi impudenter tutelam pupillorum, terrarumque quas possident. Ecce maximas promissiones pro pecunia à mercatoribus annumerata, & dum tantam auri summam exigit, ut postmodum sub sanctimoniam prætextu usumfructum neget, capitalique iis pretio persolvat, hanc in proprium convertens usum, ut famem suam impleat, bonis & sanguine Italico. Sed hoc quod majoris est momenti; ecce ut in bellis Belgicis, Portugalensibus, Anglicis, miseræque Galliarum enerventur hujus & alterius provinciarum incolæ, utque infeliciter moriantur citra ullum suum emolumentum, aut victoriæ, aut honoris. Quæ res nos omnes movete debebat (nequid dicam de miseris, quas singulis pæne horis experimur, cum hic fratrem, ille patrem, alter denique filium, aut ferro, aut infirmitate crudelissime extinctum amittat) ut cogitarem, multo majorem hostem, cujus gratia bellum gerimus, quam illum contra quem armamur instruimurque. Quoniam ille tantum à montibus nos infestat, suumque tantum recuperare studet, non ut nos offendat: alter autem non contentus tanta mundi parte, quam possideat, struit etiam insidias quieti & libertati nostræ, quæ ipsi intantum inservit, vultque eam pessum dare, deque ea triumphare, priusquam imensus illos suos & insatiabiles claudat oculos,

Tu

Tu
polita
quom
iplos,
Vider
vestro
sangu
stris t
quibu
stras,
in me
paeto
det ja
diatu
simus
vim in
thesa
torita
menc
signa
jus le
sti, q
sit po
cuiet
na su
Et
te, q
quoc
hian

Tu terra Mediolanensis, tu Regnum Neapolitanum, tu Sicilia, tu Status ecclesiastice, quomodo vivitis? examine tandem vos ipsos, & perpendite quomodo evertamini. Videte, sibi quomodo auferat semper liberos vestros, vestrasque fortunas, & alat foveatq; sanguine vestro bellum injustissimum; vestris thesauris pascat horribiles has harpyias, quibus videtis plateas & ædes oppletas vestras, quas tolerare debetis, atque humaniter in mensas vestras, & in lectum recipere. Hoc pacto nunc ratiocinatur unusquisque, & videt jam fraudulentam illam vim, qua progrediatur hic magnus Rex, hicque Princeps piissimus, qui intrat armatus templum Dei, qui vim infert sanctorum reliquiis, qui exhaurit thesauros, qui sibi tribuit electionem & auctoritatem summi Pontificis, & reddit se tremendum conspectui omnium, qui vult obsignare res gestas suas acquisitione parvæ hujus Italiæ, ut illa domicilium sit Vicarii Christi, quem vult suo imperio subditum; & ut sit potentia, quæ in angusto suo valeat circuitu sese opponere monstrosæ machinæ vanæ suæ gloriæ.

Et propterea tantum in spirituali potestate, quantum conspicimus, adeptus, parat se quoque ad invadendam temporalem, inhians quantum possit thesauris nostris, ope
&

& auxilio populi Gentensis, provincias, & civitates, tam sibi subjectas, quam aliis militibus, ducibusque, spolians; ut si vivat porro aliquot annos, sibi facilius sit constituere dominum, opportunitate reliquarum, quas obtinet terrarum: sin moriatur, ne possint Italiae populi mutuo auxilio excutere jugum, aded intolerabile & grave.

Igitur Italia mea, hunc per sanguinem innocentem, quem hodie filii tui in Provincia Sabaudia, in Belgio, inque Gallia effundant; per has lachrymas iteratas, quas miseræ matres non valent sustinere, certo edoctæ de claudibus filiorum suorum; per charam hanc libertatem, pretio tanti sanguinis comparatam de Barbaris crudelissimis, habe oro curam tui. Has divitias, hos populos, hos principes, quos Deus tibi dedit naturales & legitimos, conserva, & ama. Ne remittas te porro barbariæ impudenti hujus pseudo-Catholici, qui te honorat, ut deformat & præmia defert, ut te eo vinculo astrictum habeat, pro vilissimo libidinis ac superbiæ mancipio.

F I N I S.